

Устинова І. П., к.ю.н.,
Ткач І. О., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПРОБЛЕМИ НАДХОДЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В УКРАЇНІ

Проблема нестачі фінансових ресурсів в органах місцевого самоврядування та нестабільність їхніх дохідних джерел останнім часом набула загальнодержавного значення і стала досить актуальною темою для наукових праць багатьох вчених. Закономірність функціонування місцевих фінансів полягає у тому, що основним засобом формування доходів місцевих органів влади є місцеві податки та збори. У вітчизняній фінансово-економічній науці дослідження проблем і перспектив місцевого оподаткування широко висвітлюються в працях провідних вчених та економістів, серед них: О. Василик, Л. Воронова [5, с. 266], Н. Воротіна, О. Кучерявенко, В. Симоненко, О. Орлюк [6, с. 446], Л. Тарангул, Е. Дмитренко [3, с. 245] та інші.

На сучасному етапі розвитку фінансового права та економіки без перебільшення надається вирішальне значення місцевим податкам та зборам. Вони є складовою частиною системи податків держави і покликані відповідати інтересам органів місцевого самоврядування, оскільки оцінюються як самостійне джерело доходів місцевих бюджетів. Сьогодні суб'єкти господарювання беруть участь у формуванні фінансових ресурсів місцевих органів влади, сплачуючи місцеві податки і збори. Відповідно до ст. 69 Бюджетного кодексу України місцеві податки і збори належать до доходів місцевих бюджетів та не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів до цих бюджетів [2, с. 45], а Податковий кодекс України регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства [1, с. 3]. Це має важливе значення для розвитку місцевої інфраструктури, яка забезпечує реалізацію соціальної та економічної політики. Сплачуючи місцеві податки і збори, суб'єкти господарювання забезпечують наповнення бюджетів місцевих, селищних і сільських Рад фінансовими ресурсами, що, у свою чергу, справляє позитивний вплив на діяльність підприємств.

Особливістю оподаткування в Україні є співіснування в межах однієї податкової системи двох підсистем – стандартної і спрощеної, що саме по собі позначається на ефективності оподаткування. Практика функціонування спрощеної системи оподаткування свідчить про необхідність удосконалення її форми та порядку застосування, а також не можливо не погодитися з тим, що фонди коштів є недостатніми для формування місцевого бюджету сьогодні [4, с. 3-11].

Проаналізувавши проблему місцевих бюджетів України, можна стверджувати, що для подолання ситуації яка склалась в місцевому бюджеті потрібно здійснити ряд послідовних кроків вдосконалення правової бази щодо регулювання даного питання. По-перше, при удосконаленні системи місцевих податків і зборів необхідно закріплювати за регіоном лише ті податки і збори, на формування податкової бази яких можуть впливати органи місцевого самоврядування і які фактично забезпечують стійкі, стабільні джерела доходів місцевих бюджетів. По-друге, як відомо на сьогодні, на формування головних параметрів податкової системи суттєво впливає тіньова економіка. Державна податкова політика має бути спрямована на розширення бази оподаткування, запровадження системи економічних заходів з метою детінізації української економіки та легалізації доходів юридичних та фізичних осіб. По-третє, реформуючи систему місцевого оподаткування, треба змінити ставлення до місцевих податків і зборів і не розглядати їх як другорядні податки в складі системи оподаткування, суттєво підняти їхнє значення та роль у формуванні фінансових ресурсів місцевого самоврядування. А це можливо лише якщо здійснити перегляд складу місцевих податків і зборів. Це, зокрема, податок з доходів фізичних осіб, податок на прибуток підприємств комунальної форми власності, плата за землю, податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, податок на промисел, ресурсні платежі, плата за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності, надходження від збору за забруднення навколишнього природного середовища [7, с. 5-10], а також низка інших не менш значущих реформ.

Отже, проведення цих змін дасть можливість місцевим надходженням стати надійним інструментом регулювання економічного розвитку територій, та зменшенню соціальної напруги як у регіонах так і в країні в цілому.

Література

1. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України від 02.12.2010 р. № 2755-VI; редакція від 21.03.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legal-consult.at.ua/>

2. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 р. № 2456-VI; редакція від 02.03.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legal-consalt.at.ua/>

3. Дмитренко Е. С. Фінансове право України. Особлива частина: навчальний посібник / Е. С. Дмитренко. – К.: Алерта; КНТ, 2007. – 295 с.

4. Фінанси України. – 2005. – № 4. – С. 3-11.

5. Фінансове право України: навчальний посібник / За ред. Л. К. Воронової. – К.: Правова єдність, 2009. – С. 266.

6. Орлюк О. П. Фінансове право. Академічний курс: підручник / О. П. Орлюк. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 446 с.

7. Піхоцька О. М. Місцеві податки і збори у забезпеченні фінансової самостійності органів місцевого самоврядування // Фінанси України. – 2003. – № 5. – С. 5-10.

УДК 336.1.07 (043.2)

Устинова І. П., к.ю.н,
Ткаченко А. К., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

КАЗНАЧЕЙСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ З ПОГЛЯДУ ЇХ АДАПТУВАННЯ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Одним із головних інструментів впливу держави на політичні, економічні та соціальні процеси, які відбуваються в суспільстві та державі є бюджет. В свою чергу держава може виконувати свої функції та завдання, передбачені Конституцією лише за умов, якщо вона має у своєму розпорядженні достатньо бюджетних коштів. Найважливішим етапом бюджетного процесу є його цільове виконання.

Підвищення ефективності бюджету, як регулятора соціально-економічних процесів у державі, залежить від ефективності роботи органів Державної казначейської служби України в напрямку обслуговування місцевих бюджетів за доходами і видатками. Проте система казначейського обслуговування бюджетів на сучасному етапі потребує удосконалення.

Загалом виконання бюджету – це одна із стадій бюджетного процесу, яка передбачає забезпечення повного і своєчасного надходження всіх доходів до конкретного бюджету та забезпечення своєчасного і безперервного фінансування запланованих бюджетних заходів, що затверджені законом України про державний бюджет на відповідний рік чи рішенням сесії відповідної місцевої ради [1, с. 544]. Згідно зі статтею 78 Бюджетного